

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Şubat 2012 • No:47

Genel Sağlık Sigortası Adı Altında Emekçilerin Soyulmasına Hayır!

İşçilerin, emekçilerin ve yoksulların haklarına dönük saldırılar hız kesmeden devam ediyor. AKP hükümetinin, Sağlıkta Dönüşüm Projesi adı altında hayata geçirdiği uygulamalar, yoksulların belini daha da büküyor. Yeşil Kartı kaldıran AKP hükümeti, Genel Sağlık Sigortası adını verdiği bu uygulamaların halkın yararına olduğu ve herkese sağlık hizmeti götüreceği yalanını propaganda ediyor. 1 Ocaktan itibaren yürürlüğe giren bu yasaya göre, aylık 295 lira ve üstü geliri olan ve 18 yaşından

büyük sigortasız herkes 35 ilâ 212 lira arasında prim ödemek zorunda kalacak. Bu tam anlamıyla bir rezalettir ve AKP hükümetinin işçi-emekçi düşmanı yüzünü gözler önüne sermektedir. Bu parayla geçinmek ve üstüne bir de sağlık primi ödemek mümkün değildir. Sermaye yanlısı hükümet, utanıp sıkılmadan bir insanın bir ay boyunca karnını bile doyurmaya yetmeyen bir gelirin 35 lirasını istiyor. Açıktır ki, adı Genel Sağlık Sigortası olan bu uygulama, aslında Genel Soygun Sisteminden başka bir

Devamı arka sayfada

şey değildir.

Kimin ne kadar prim ödeyeceği ise gelir testiyle belirlenecek. Ancak devlet, işçi ve emekçilerin “gelirim düşük, zaten geçinmiyorum, yoksulum” demesini dikkate almayacak. Devlet, işçilerin tek tek evlerine gidecek, yoksul olup olmadıklarına karar verecek! Emekçilerin evindeki televizyona, buzdolabına, bunların markasına, hediye olup olmadığına bile bakılacak. Öyle “anamdan ya da amcamdan hediye geldi” falan denmesini “yüce devletimiz” kabul etmeyecek. Bir yakınımızın yardımıyla ödediğimiz kiramız bile gelirden sayılacak. Kredi kartı kullanarak borca girmek zorunda mı kaldınız? İlgili memurlar hemen kapınızı çalıp bu borcunuzu da gelir defterine yazacak; böylece giderleriniz üzerinden ya prim ödeyeceksiniz ya da ödediğiniz prim miktarı yükselecek. “Ben sağlık sigortası istemiyorum, beni sistemin dışına çıkartın” deme hakkınız da yok. Gelir testi yaptırmayanlar ayda 213 lira prim ödeyecekler. AKP, bu yolla bütçe açığını kapatmayı hedefliyor. Dolayısıyla nereye gitseniz, ne yapıp etseniz AKP hükümetinin getirdiği Genel Soygun Sisteminden kurtuluş yok!

Hâl böyleyken, AKP hükümetinin bakanları çıkıp arsızca yalan söylüyor ve bu soygun sistemini “sosyal devlet”in bir gereği diye övüyorlar. Sağlıktan eğitime, ulaşımdan konuta devletin ücretsiz karşılaması gereken her şey paralıdır. Bu düzende bize dayatılan sağlık sistemi “paran yoksa öl” anlayışı üzerine kuruludur. Bu kapitalist anlayış hayatımızın her alanında karşımıza çıkıyor. Fakat tüm bunlara karşın asgari ücret, asgari geçim indrimi de dâhil yalnızca 701 liradır. Asgari ücretin ne olduğu şöyle anlatılıyor: “İşçilere normal bir çalışma günü karşılığında ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yarayacak ücretidir.” Emekçilere, tüm bu ihtiyaçlarını karşılaması için 701 lirayı reva gören hükümet ve patronlar bizlerle alay etmektedirler. Günümüzde yalnızca ortalama ev kirası 509 liradır ve ev kirasını ödeyen bir işçinin elinde kala kala 192 lira kalmaktadır.

Bu parayla işçinin beslenmesi, hastalandığında teda-

vi olması, çocuğunu okula göndermesi, giyim ihtiyacını karşılaması nasıl mümkün olabilir? 295 lirası olan herkesten prim kesen devlet, okula giden işçi çocuğunu yolunacak kaz olarak görmektedir. Eğitimin tüm yükü işçi ailelerinin sırtına yıkılmış durumdadır. Çocuğunu okula hazırlayan, bu kapsamda gelirinin bir kısmını harcayan işçi, ayrıca okula katkı payı adı altında har(a)ç vermektedir. Oysa eğitim parasız, kaliteli, bilimsel ve emekçilerin çocuklarının kolay ulaşabileceği bir hak olmalıdır.

Asgari ücretin tüm bu ihtiyaçları karşılamaya yetmeyeceği ve yetmediği açıktır. Sendikaların araştırmasına göre, dört kişilik bir ailenin açlık sınırında yaşayabilmesi için bile 960 lira gereklidir. Yoksulluk sınırı ise 3 bin 123 liradır. Bu rakamlar milyonlarca işçinin açlık ve yoksullukla boğuştuğunu gözler önüne sermektedir. Açlık ve yoksullukla boğuşan ve karınlarını doyuramayan emekçiler, gelirlerinin küçümsenmeyecek bir kısmını da ulaşım adı altında yine devlete kaptırıyorlar. Yapılan zamlarla ulaşım her geçen gün pahalanmakta ve meselâ İstanbul’da bir yerden bir yere gitmek asgari ücretin bir kısmını alıp götürmektedir. Üstelik ulaşım son derece kalitesizdir ve trafik çilesi de cabası!

Kapitalist sistemde, tüm zenginliği üreten işçilerin payına açlık, işsizlik, yoksulluk düşmektedir. Ancak büyük kârlar elde eden ve sermayelerini katlayan patronlar bununla da yetinmiyorlar; işçilerin aldığı üç kuruş para sağlık, konut, ulaşım, eğitim gideri adı altında çekilip alınmaktadır. Bugün devlet bütçesinin gelirlerinin büyük kısmını, işçi-emekçilerden kesilen doğrudan ve dolaylı vergiler oluşturmaktadır. Anlaşılacağı üzere, devlet bizlerden topladığı vergileri bizlerin sağlık, konut, ulaşım ve eğitim ihtiyacı için kullanmadığı gibi, tersine, her fırsatta bizleri yolmaya devam ediyor.

Oysa sağlık, eğitim, konut ve ulaşım parasız olmalıdır. Ancak biz işçiler birleşip mücadele etmediğimiz sürece hiçbir talebimizi patronlar ve sermaye hükümeti kendiliğinden karşılamayacaktır. Diğer taleplerimiz gibi, parasız sağlık, eğitim, konut ve ulaşımı da mücadelemizin hedefleri haline getirmeliyiz. ■

DİSK'in Dünü ve Bugünü

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nun (DİSK) 14. Genel Kurulu 10-12 Şubat'ta yapıldı. Kurula, çok sayıda sendikacının yanı sıra, direnişçi işçiler ve emekten yana kurumlar katıldı. Ayrıca düzen partisi temsilcileri de kurulda boy gösterdiler. Genel Sekreter Tayfun Görgün'ün konuşmasıyla başlayan kurulda, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu da bir konuşma yaptı. Direnişte olan Maltepe Belediyesi taşeron işçileri, taşeronluk sistemine karşı olduğunu söyleyen ama yönetimde olduğu belediyelerde taşeron işçi çalıştıran CHP'yi protesto ettiler. Kurul'da Emek, Özgürlük ve Demokrasi Bloku milletvekili Ertuğrul Kürkçü de bir konuşma yaptı. CHP'nin sahte tutumunu ve AKP'nin işçilere dönük saldırılarını eleştirdi. Tek listeyle gidilen genel kurulda, Genel-İş Başkanı Erol Ekici DİSK Genel Başkanlığına ve Birleşik Metal-İş Başkanı Adnan Serdaroğlu ise Genel Sekreterliğe seçildi. Genel kurula CHP çizgisini bastı.

İşçi sınıfına dönük saldırılar son sürat devam ediyor. AKP hükümeti kıdem tazminatını da işçilerin elinden almaya çalışırken, çalışma saatleri uzatılıyor, işçilerin alım gücü düşüyor, çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor. Sendikalı işçi sayısı her geçen gün azalıyor, öyle ki DİSK kapanma noktasına gelmiş durumda. Ancak gerek işçi sınıfına dönük saldırıların nasıl püskürtüleceği gerekse DİSK'in içinde bulunduğu krizin nasıl aşılacağı genel kurulda gündeme gelmedi. Mücadeleci olduğunu söyleyen DİSK yönetimi, geçmişin mirasını yemeye devam ediyor. Açıkça söylemek gerekirse DİSK genel kurulu, son derece ruhsuz ve mücadele çizgisinden uzak tamamlanmıştır. Oysa DİSK, işçi sınıfının patronlara kök söktürdüğü ve işçilerin yeni haklar elde ettiği bir dönemle özdeşleşmişti.

DİSK, Türk-İş'in uzlaşmacı sendikacılık anlayışını reddeden, Kemal Türkler'in başkanı olduğu Maden-İş'in öncülüğünde 12 Şubat 1967'de kuruldu. DİSK'in ortaya koyduğu mücadelecilik çizgi, işçilerin akın akın DİSK'e katılmasını sağladı. Pek çok işyerinde, yetkili sendikayı seçmek için yapılan referandumlar, DİSK lehine sonuçlanıyordu. Maden-İş'in lokomotifini oluşturduğu DİSK, düzenli olarak işçileri bilinçlendirmeye dönük eğitimler yapıyor ve onları sınıf bilinçli işçiler haline getiriyordu.

Verilen mücadeleler neticesinde işçiler önemli ekonomik ve sosyal haklar kazandılar. Kitlesele bir şekilde mücadeleye katılan işçiler, yalnızca ekonomik hakları için değil demokratik hakları için de mücadele veriyorlardı. Meselâ 1975'te İzmir ve İstanbul'da yapılan "Demokratik Hak ve Özgürlükler için Mücadele" mitinglerine on binlerce işçi katılmıştı. İşçilerin mücadelesinin önünü kesmek amacıyla 1976'da kurulan Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne (DGM) karşı büyük bir direniş örgütlenmişti. Bu eylemler sonrasında anti-demokratik yasa geri çekildi.

İşçilerin mücadelesinin uzun soluklu olması için DİSK Dayanışma Fonu ve DİSK İşsizlik Fonu kuruldu. Kemal Türkler, DİSK'in İşsizlik Fonunu, "korkusuzca grev yapma, örgütlenme çalışmalarını sürdürme, işverenlerle mücadele ve yarının güvenesi" olarak tanımlıyordu. Türk-İş'in partiler üstü ve uzlaşmacı sendikacılık anlayışı karşısında DİSK, sınıf esaslı bir mücadele yürütüyordu. DİSK, mücadelesini sınıf sendikacılığı slo-

ganıyla yürütüyor ve işçilerin patronların karşısına bir sınıf olarak çıkması için çalışıyordu. Bu temelde örgütlenen işçilerin fabrikalarda başları dikti ve taleplerini patronlara kabul ettirebiliyorlardı.

1 Mayıs'ın meydanlarda kitlesele bir şekilde kutlanmasını ve işçilerin yüz binler halinde alanlarda yerlerini almasını sağlayan DİSK ve onu belirleyen mücadelecilik sınıf anlayıştı. Bugün örgütsüz ve güçsüz olan DİSK'ten patronlar ve hükümet korkmuyor. Çalışma Bakanı çıkıp aslında DİSK'in yetkisinin olmadığını ve kapanacağını söyleyebiliyor. Ancak DİSK buna karşı bir şey yapamıyor. Oysa geçmişteki örgütlü DİSK, 15-16 Haziran Genel Direnişiyile patronların yüreğine büyük bir korku salmıştı. DİSK'in kapatılmasını amaçlayan yasa, işçilerin kararlı direniş sonucunda geri çekilmişti.

12 Eylül askeri faşist darbesiyle işçilerin mücadelecilik örgütü DİSK kapatıldı. 1992'de yeniden açılan DİSK ile eski DİSK arasında büyük bir uçurum vardı. Yeni dönemde DİSK'in sloganı sınıf sendikacılığı değil, "çağdaş" sendikacılıktı. Bu "çağdaş sendikacılık" patronlar ve hükümetlerle uzlaşma ve mücadele etmeme üzerine kuruluydu. "Çağdaş sendikacılığı" DİSK'e musallat eden bürokratlar, işçileri mücadelelerinde yalnız bırakmış, işçilerin örgütlenmesi ve yeni haklar elde etmesi için üzerlerine düşen görevleri yapmamışlardır. Özetle eski DİSK ile yeni DİSK arasındaki uçurum her geçen gün büyümüş ve bugün gelinen noktada DİSK'in adından geriye başka bir şey kalmamıştır. Nitekim bu durum DİSK'in erimesiyle sonuçlanmış ve genel kurul, işçilerden kopuk, sermaye partilerinden medet umulan, bürokratların şov yaptığı bir genel kurul olmuştur.

DİSK'i yeniden mücadelecilik kimliğine kavuşturacak ve bürokratları sendikalardan kovacak olan tabandaki işçilerin mücadelesidir. DİSK'i tarihe kazıyan işçilerin mücadelesi olmuştur ve onu yeniden patronların karşısına dikecek olan da işçilerin mücadelesi olacaktır. ■

Çalışma Bakanı Ne Demek İstiyor?

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, katıldığı Ankara Sanayi Odası Ocak ayı toplantısında, Meclise sunulan Toplu İş İlişkileri Kanun Taslağına ilişkin açıklamalarda bulundu. Bu taslağın ilk halinde, işkolu barajının binde 5'e düşürülmesi öngörülüyordu. Fakat patronlar, işçiler açısından bu denli yetersiz bir düzenlemeye bile tepki gösterdiler. Bakan Çelik, patronlar tarafından yanlış anlaşıldığını söyleyerek adeta kendini affettirmeye çalıştı: "İşkolu ile işyeri barajı karıştırılıyor. Sanki baraj yüzde 10'dan binde 5'e indirilince sendikalar bugüne kadar yokmuş ve sabah herkes sendika kuracak, örgütlenme olacak, büyük bir huzursuzluk meydana gelecek, endüstriyel ilişkilerde çatışma olacak, ne ihracat kalacak, ne ithalat kalacak gibi gösterildi. İşyerinde 50 artı 1 barajı korundu. Binde 5, işkolu barajı. Sanki ülke genelinde aşılması gereken işkolu barajı, işyeri barajı gibi takdim ediliyor ve farklı değerlendirmelerle karşılaşıyoruz. Biz istatistikleri yayımladığımızda oluşacak tabloyu ortaya koyunca 13 sendika kalıyor."

Bakan Çelik patronlara diyor ki, bu kadar heyecanlanmanıza gerek yok, çünkü örgütlü işçi yok. Ayrıca gerçek kayıtlı işçi sayısı açıklandığında sendikaların yetkisi zaten kalmayacak, sakın olun! Gerçekte 880 bin sendikalı işçi olduğunu duyuran Çelik, kayıtlı işçiler dikkate alı-

arak hesaplandığında Türk-İş'e bağlı 25 sendikanın yetkisinin düşeceğini ve DİSK'in ise kapanacağını açıklarak patronların yüreğine su serpiyor. AKP hükümeti ve onun çalışma bakanı patronlardan gelen fırça üzerine işkolu barajını derhal binde 5'ten %3'e çekti. AKP'nin hazırladığı taslak bu haliyle patronları daha da rahatlatırken, işçilerin örgütlenmesinin önüne bir kaya daha konmuş oldu. Ayrıca tasarıda yapılan son değişikliklerle birlikte hava taşımacılığı işkolunda fiili grev yasağı getirildi.

Çalışma Bakanının açıklamalarına sendikalardan tepki geldi. DİSK, Bakan Çelik'in açıklamalarını birçok kentte ve İstanbul'da protesto etti. Ayrıca bir basın toplantısı yapan DİSK Genel Sekreteri Tayfun Görgün, Toplu İş İlişkileri Kanun Taslağını ve Bakan Çelik'in açıklamalarını eleştirdi. Diğer yandan Hava-İş Sendikası da bir açıklama yaparak hava işkolunda grevin fiilen yasak hale getirilecek olmasını kınadı.

Görülüyor ki, ne patronlar sınıfı ne de onların temsilcisi AKP hükümeti işçilere altın tepside birtakım haklar sunmayacaktır. Türk-İş ve Hak-İş yönetimleri ise hükümetin bu saldırısına sessiz kalarak destek veriyorlar. Türk-İş içindeki muhalif sendikaların ise şu ana kadar bir eylemliliği olmuş değil. DİSK ise kongre öncesi yalnızca basın açıklaması yapmakla yetinmiştir. Sendikalar "ah vah" edip sızlanacaklarına, işyerlerinde işçileri örgütleyip patronların beklentilerini tersine çevirmelidirler. İşçilerin sendikalarına sahip çıktığı, sendikaların işçilerle dolup taşıdığı koşullarda hiçbir kuvvet işçilerin haklarına saldırmaz ve sendikalarını kapatamaz. ■

Ocak Ayında 62 İşçi İş Cinayetine Kurban Gitti!

İstanbul İşçi Sağlığı ve İş Güvneliği Meclisinin verilerine göre Ocak ayında inşaat sektörü başta olmak üzere, çeşitli işkollarında çalışan en az 62 işçi iş kazaları sonucu patronların kâr hırsının kurbanı oldu. Üstelik bu işçilerin üçü kadın, ikisi de çocuktu. İşçiler sadece işyerlerinde iş güvenliği önlemleri alınmadığı için değil, aynı zamanda barınma, ulaşım gibi sorunlardan kaynaklı da yaşamlarını yitiriyorlar. Diyarbakır'dan İstanbul'a çalışmaya gelen ve harabe gibi bir evde yaşamaya çalışan 5 genç işçinin yanarak ölmesi barınma sorununu da gözler önüne seriyor.

Geçen yıl 3 Şubatta Ankara'nın orta yerinde 9 saat arayla iki patlama gerçekleşmiş, 20 işçi feci şekilde can vermişti. Aradan bir yıl geçmesine rağmen, OSTİM ve İVEDİK sanayi sitesinde meydana gelen patlamaların ve iş cinayetlerinin sorumlusu olarak tek bir patron bile yargılanmadı. İşçilerin aileleri, sorumluların hesap vermesi için yürüttükleri

mücadelede bir arpa boyu yol alamadıklarını açıkladılar. Patlamada yaralanan işçiler, paramparça olmuş vücutlarına rağmen iş göremezlik raporu alamadılar.

İş kazaları ve iş cinayetlerindeki artış, bu sömürü düzeninde, patronlar için işçilerin canının zerre kadar değeri olmadığını bir kez daha gözler önüne seriyor. İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önlemek için patronlara ve devlete baskı kurmak gerekiyor. Bu kapsamda, işyerlerinde işçi sağlığı ve güvenliği kurulları kurulmalı ve işçilerin denetimine verilmelidir. İşçiler örgütlenip kendi hayatları için mücadele etmedikleri müddetçe iş kazaları ve ölümler durmayacaktır. ■

Mücadele Alanlarından Süzülenler

Kampana Deri işçisi işe iade davasını kazandı

Sendikalaştıkları için işten atılan Kampana Deri işçilerinin iş mahkemesine açtıkları işe iade davası, işçilerin kazanmasıyla sonuçlandı. Kampana işçileri, dava sonucunu 25 Ocakta direniş çadırı önünde yaptıkları kitlesel bir basın açıklamasıyla duyurdular. Kampana direnişçilerine Sendikal Güç Birliği Platformu da bir ziyaret örgütleyerek des-

tek verdi. Basın açıklamasına sendikaların yanı sıra, Tuzla deri bölgesindeki Deri-İş üyesi işçiler, Plascam işçileri ve derneğimiz ÜİD-DER de katıldı.

Basın açıklamasında söz alan Deri-İş Tuzla Şube Başkanı Binali Tay işçilerin sendikalı olarak işe geri alınana dek, direnişte kararlı olduklarını söyledi. Daha sonra sözü alan Sendikal Güç Birliği Platformu adına Belediye-İş 2 No'lu Şube Başkanı Hasan Gülüm ise, Platformun önerisiyle Türk-İş Genel Kurulu'nda alınan kararlarla başlatılan yardım kampanyasında toplanan 25 bin 900 liranın Kampana işçilerine teslim edileceğini duyurdu. Deri-İş Genel Başkanı Musa Servi de yaptığı konuşmada, patronlarının dikkatinin Kampana Deri'de yaşanan direnişte olduğunu ve Kampana işçilerinin mücadelesinin bu anlamıyla tüm deri işçileri için önemli olduğunu vurguladı. Kampana işçilerinin mücadelesi devam ediyor. ■

Adana'da saya işçileri iş bıraktı

“Ücretler artsın, çalışma koşulları düzeltilsin” diyen saya (ayakkabı) işçileri 11 Ocakta iş bıraktı. Metrekareye 1 işçinin düştüğü, havalandırmanın ve ısıtıcıların olmadığı mekânlarda, 15-16 saat çalışan, günlük 20-40 lira arasında ücret alan saya işçileri eylemlerini 1 hafta boyunca sürdürdüler.

Eyleme katılan işçilerden M.Ö. çalışma koşullarına dair şunları söylüyor: “Bu işe 8 yaşında başladım. Zaten burada çalışanların hemen hepsi bu yaşlarda başlıyor. Buradaki 200-250 işyerinde yaklaşık 3-4 bin işçi çalış-

yor. %80-90'ı sigortasız. Aldığımız para geçinmemize yetmiyor ki doktora gidelim. Doktora gitsek herhalde yüz çeşit hastalık çıkar. Nişanlıyım, böyle giderse nişanlılık işi uzayacak.”

Eylemlerinin başarıyla sonuçlanacağına inanan işçiler, bir haftalık eylemin sonunda patronlara %25 zam yaptırmayı başardılar. 6-7 yıldır ücretlerinin aynı olduğunu söyleyen saya işçilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretlerinin yükseltilmesi için, dağınık durumdaki binlerce işçinin patronlara karşı birlikte hareket etmesi çok önemlidir. ■

Polyplex Europa işçisi işe iade davasını kazandı

Çorlu Avrupa Serbest Bölgesinde bulunan Polyplex Europa fabrikasında 20'den fazla işçi sendikal örgütlenme nedeniyle işten atılmışlardı. İşten atılan Polyplex işçileri patronun türlü oyunlarına, baskılarına, yıldırma girişimlerine rağmen üyesi oldukları Petrol-İş Sendikası desteğiyle aylarca direnişlerini sürdürdüler. İşçiler diğer taraftan hukuksal mücadelelerine de devam ettiler. Çorlu İş Mahkemesi, 26 Aralık 2011'de işçilerin “sendikal nedenle” işten atıldıklarına ve işe iadelerine karar verdi. Polyplex patronu, işçileri işe almaması durumunda 16 aylık ücret tutarında tazminat ödeyecek. İşten atılan işçiler yapılan haksızlığa boyun eğmeyerek, anlamlı bir direniş sergilediler. ■

Mersin liman işçileri mücadeleyi sürdürüyor

Mersin Limanında taşeron bir firma olan Akan-Sel Nakliyat'ta, TÜMTİS üyesi işçiler, 2008 yılında uzun bir direniş süreci yaşayarak örgütlenmişlerdi. Direniş 2009 yılında iki yıllığına imzalanan toplu iş sözleşmesiyle başarıya ulaşmıştı. Geline nokta 1 Aralık 2011 tarihinde başlayan 2. dönem TİS görüşmeleri hâlâ sonuçlanamadı ve uyuşmazlık sürecine girildi.

Tabii bu arada alt işveren Akan-Sel de, üst işveren MIP de boş durmuyor, işçilerin sendikal örgütlülüğünü kırmak için oyunlar oynamaya devam ediyor. Bunun üstüne "Oynanan Oyunlar Bizi Bozamaz!" sloganıyla gece vardiyasındaki liman işçileri sendikada bir araya geldi ve limanın A kapısına yürüdüler. İçeriden TÜMTİS üyesi MIP işçileri ve Akan-Sel işçileri alkış ve ıslıklarla kapı önüne yürüdüler. İşçiler bir araya geldiğinde liman slogan sesleri ile çınladı.

Uzun zamandır limanda bu kadar coşkulu bir eylem gerçekleşmemiştir. "Köle Değil İşçiyiz, Sendikayla Güç-

lüyüz", "TÜMTİS Nerede Biz Oradayız", "Toplu Sözleşme Hakkımız Engel-lenemez" sloganları hep bir ağızdan gür bir şekilde atıldı. 210 gündür direnişte olan Uğur-San işçilerinin de katıldığı basın açıklamasında sık sık "Direne Direne Kazanacağız" sloganı atıldı. Uğur-San işçilerinin vermiş oldukları işine ve ekmeğine sahip çıkma mücadelesi tüm liman işçilerinin ortak mücadelesidir denilerek, taşeron patronları uyarıldı.

TÜMTİS Mersin Şube Başkanı Savaş Gürkan, basın açıklamasında şunları söyledi: "MIP, Akan-Sel ve Uğur-San işverenleri işsizlik ve açlık korkusuyla liman işçilerini terbiye edebileceklerini düşünmüş olabilirler. Ancak biz sendika ve liman işçileri olarak zorlu mücadelelere alışkınız. Biz TÜMTİS sendikası olarak taşımacılık sektöründeki yerel ve uluslararası firmalarda taşeron-ana firma fark etmeksizin yıllardır çok zorlu koşullarda örgütleniyoruz. Dün 270 gün süren bir direnişi kazandığımız UPS kargodaydık. Yine 175 gün süren direnişi kazandığımız Mersin Limanındaydık. Bugün yine Mersin Limanı A kapısı önündeyiz. Yine kararlıyız, yine hep birlikte kazanacağız." Gürkan, yasal ve meşru tüm hakları kullanmaya kararlı olduklarını da ifade etti.

İşçilerin coşkulu sloganlara devam ettiği eylemde, Uğur-San direniş çadırı da ziyaret edildi. Bu arada tır şoförleri kornalara basarak liman içinde konvoy oluşturdular ve eyleme destek verdiler. Liman işçileri mücadele etmeye sonuna kadar devam edeceklerini söyleyerek patronları uyardılar. ■

Maltepe Belediyesi taşeron işçileri direniyor

Maltepe Belediyesi'nde taşeron şirkete bağlı olarak çalışan işçiler, uzun çalışma saatlerine ve ücretsiz mesailere karşı durmak, 1 yıllık sözleşmenin süresini uzatmak ve iş güvencesi elde etmek için örgütlenme faaliyetlerine başlamışlardı. 21 Aralıktan beri direnişlerine çeşitli eylemlerle de-

vam eden işçiler, CHP'li belediye başkanının aldatmalarına ve zabitanın saldırılarına rağmen günlerdir mücadele ediyor ve dayanışma çağrısında bulunuyorlar. 4 Şubatta dayanışma gecesi örgütleyen direnişçi işçiler, mücadele çağrısı yaptılar. 10 Şubatta yapılan DİSK Genel Kurulu'na katılan

işçiler, CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu'nu ve kendilerine sahip çıkmayan Genel-İş Sendikası yöneticilerini protesto ettiler. Taşeron sistemine karşı olduğunu söyleyen CHP, yönetiminde olduğu belediyelerde taşeronluk sistemini devam ettiriyor. ■

Anadolu Kentlerinde İşçi Mücadeleleri

Geçen ay Bolu Gerede’de deri işçileri iş bırakıp sokağa çıktılar. Ağır ve düşük ücretlerden bıkip usanan binlerce işçi “yeter artık” dedi. Deri işçilerinin bu eylemi, patronların ne-reye giderse gitsinler işçi mücadelesini de peşle-rinde götürdüklerinin bir kanıtıydı. Anadolu kentlerinde sanayinin gelişmesi hızlanıyor. Daha 1960’lardan itibaren bazı Anadolu kentlerinde, şimdilerde kendilerine “Anadolu Kaplanları” di-yen sermaye kesimlerinin iş tuttuğunu görürüz. Özellikle 1980’lerden sonra devletin desteğiyle bu sermaye kesimi palazlandı. 1990’larla birlik-te bu eğilim daha da güçlendi. İstanbul’dan Anadolu’ya doğru bir kayış oldu. Ucuz ve ör-gütsüz işçi çalıştırmak amacıyla patronlar, Anadolu’ya eskiye göre daha fazla rağbet eder hale geldiler.

İstanbul Sanayi Odası’nın yaptığı araştırma-ya göre 1997-2009 yılları arasında İstanbul’un en büyük 1000 sanayi kuruluşu listesinde yer alan şirket sayısı 105 tane, İzmir’in ise 37 tane azalmış. Bu şirketlerin önemli bir kısmı Anadolu kentlerine kaymıştır. Türkiye’nin en büyük 1000 şirketinin 35’i Denizli’de, 32’si Gaziantep ve Kay-seri’de, 16’sı Balıkesir’de, 14’ü Konya’-da, 9’u Kahramanmaraş’ta, 8’i Çorum’da ve 5’i Samsun’da bulunuyor. Bunların dışında yöne-tim merkezleri İstanbul’da olup büyük üretim tesisleri Anadolu’da bulunan çok sayıda şirket var.

Devlet ve hükümetler sermayedarların önü-nü açmak üzere çalışıyorlar. “Serbest bölgeler” kurarak sermayeye, işçileri daha katmerli sömü-recekleri alanlar açıyorlar. Bu bölgeler patronlar açısından vergi cenneti durumunda. Bazı koşul-ların yerine getirilmesi durumunda gümrük ver-gisi yok, teşvikler ise çok. Fabrika arsalarının bedelinin bir kısmı ya da tamamı devlet tarafın-dan karşılanıyor. Yurtdışından ithal edilen ma-kine, teçhizat ve hammaddeler için vergi ödenmi-yor. “Serbest bölge”den yurtdışına ihracat yap-mak da kolay. Şirketler kazandıkları parayı da vergi ödemedi yurtdışına transfer edebiliyor-lar.

İş yasaları sözde “serbest bölge”lerde de ge-çerli, ancak devlet, teşviklerle adeta “yürü ya kulum” dediği “serbest bölge” patronlarını di-ğer sanayi bölgelerindeki kadar bile denetlemi-yor. “Serbest bölge”lerde işçilere yönelik esnek çalıştırma ve sömürü politikaları almış başını gi-diyor. İşçilerin örgütsüz olmasından ötürü sö-mürü katmerli. Bu nedenle bu bölgelere pat-ronların yoğun bir ilgisi var. “Serbest bölge” patronları, üyesi oldukları derneklerde işçileri

daha fazla sömürme konusunda ortak kararlar alıyorlar. İşçi ücretlerinden mesailere, sigorta-dan çalışma sürelerine kadar işçileri nasıl sömü-recekleri konusunda ortak politika yürütüyorlar.

Ancak son senelerde Anadolu kentlerinde de işçiler mücadeleye atılıyor ve bu durum pat-ronların işçi mücadelesinden kaçışları olmadı-ğını ortaya koyuyor. Buralarda mücadeleler he-nüz çok cılız, ama geleceğe ışık tutuyor. Gere-de’deki eylemi de bu kapsamda değerlendirmek gerekiyor. 150’den fazla fabrikanın bulun-duğu ve 3 bin 500 deri işçinin çalıştığı deri sa-nayi bölgesinde toplanan işçiler, kötü çalışma koşullarına isyan ederek işbaşı yapmamışlardı. Gerede meydanına yürüyen işçiler, patronları ve Gerede Belediye Başkanını protesto etti. Ge-rede merkezine yürüyen işçilere polis copla ve biber gazıyla saldırdı. İşçilerin bazılarını gözaltı-na aldı. İşçiler gözaltına alınan arkadaşları ser-best bırakılıncaya dek karakolun önünden ayrıl-madı. Bu eylem sonucunda patronlar işçilerin kimi taleplerini kabul ettiklerini duyurmak zo-runda kaldılar.

Gerede deri işçilerinin hemen sonrasında ise Adana’daki saya (ayakkabı) işçileri iş bırakarak, ağır çalışma koşullarına ve düşük ücretlere karşı eylemler yaptılar. Geçen sene ise, Diyarbakır’da tuğla işçileri kitlesel bir şekilde iş bırakarak ta-leplerini kabul ettirmişlerdi. Öyle görünüyor ki, önümüzdeki dönemde bu tip kitlesel eylemleri Anadolu’nun sanayileşmiş kentlerinde daha fazla göreceğiz. Kitlesel iş bırakmaların yanı sıra, sendikalaşma mücadelesinde bir yükselişe de şahit oluyoruz. Balıkesir’de İŞBİR sentetik iş-çilerinin, Yörsan işçilerinin, Düzce’de MAS-DAF işçilerinin, Antalya’da Novamed işçilerinin, Mersin’de liman işçilerinin sendikal mücadelesine bu kapsamda bakmak lazım. Sanayileşme-nin ilerlemiş olduğu Antep’te ise işçilerin müca-delesi diğer kentlere göre daha fazla gündeme geliyor. Geçen sene Çemen Tekstil işçilerinin grevi önemli bir gündem oluşturmuştu.

İşçilerin örgütsüzlüğünden ve bilinçsizliğinden faydalanan patronlar, katmerli sömürü ko-şullarını dayatıyorlar. Çalışma saatleri uzun ve yorucu, milyonlarca işçinin sigortası yok, ücretler düşük, üstelik de çoğu zaman zamanında ödenmiyor. Anadolu kentlerinde sanayi bölgesi-ni kapsayacak şekilde, kitlesel olarak ayağa kal-kan ya da sendikalaşan işçiler bu koşulları red-dediyorlar. Ancak işçilerin bu mücadeleleri ka-zanabilmesi için örgütlü ve bilinçli olmaları ve patronlara karşı bu şekilde hareket etmeleri ge-rekıyor. Aksi takdirde kazanan patronlar olur. ■

Sermaye Krizde

İşten atmalar, ücretlerin düşürülmesi, vergilerin ve kesintilerin artırılması, çalışma saatlerinin uzatılması, emeklilik yaşının yükseltilmesi ve hak gaspları dünyanın tüm ülkelerinde gündemde. İşsizlik, yoksulluk çığ gibi büyüyor. İşçiler ise uluslararası düzeyde, patronların saldırılarına genel grevlerle yanıt veriyorlar.

Yunanistan

Patronların ve onların temsilcisi olan hükümetin işçilere yönelik saldırıları hız kesmeden devam ediyor. Ülke ekonomisinin iflasın eşiğinde olduğu gerekçesiyle Avrupa Birliği'nden ikinci kez kredi almak isteyen hükümet, bu borçların geri ödemesini yapabilmek için işçilere ağır kemer sıkma politikalarını dayatıyor. Ancak işçilerin öfkesi daha da biliniyor.

5 Şubatta Kilkis'te bulunan bir kamu hastanesini işgal eden hastane çalışanları, hastanenin yönetimini ellerine aldıklarını açıkladılar. Ne hükümetin ne de meclisteki partilerin kendilerine bir çözüm getireceğini söyleyen çalışanlar, hastaneyle ilgili kararları, genel işçi meclisi olarak artık kendileri alacaklar. Tüm Yunanistan'da parasız sağlık hizmeti sunulmasını savunan hastane çalışanları, diğer sektörlerde çalışan işçi kardeşlerine de bir çağrı yaptılar: "Bugün bizi ve bütün dünya işçilerini ezen patronlar sınıfına ve elit tabakaya karşı nihai bir zafer kazanıncaya kadar, kamu ve özel sektörde çalışan tüm işçi kardeşlerimizi haksızlığa karşı durmaya çağırıyoruz. Çabamızın genel bir işçi direnişi ve ayaklanması şeklini almasına destek olmak için sizleri de aynı şekilde harekete geçmeye çağırıyoruz."

7 Şubatta da sendikaların çağrısı üzerine "Yeter Artık" sloganıyla bir günlük genel grev yapıldı. Üretimden gelen güçlerini kullanan işçiler, Sintagma Meydanı'nda bir araya geldiler. Yeni saldırı paketiyle kamu sektöründe bu yıl 15 bin, 2015 yılı sonuna kadar da 150 bin işçi işten çıkarılacak, asgari ücret %22 oranında düşürülecek, emeklilik ödemelerinden %35 kesinti yapılacak, işsizlik oranı %19'dan %10'a düşünceye kadar tüm ücretler sabit kalacak. Bu saldırıya karşı protestolar ve grev 9 ve 10 Şubatta da devam etti. Yunanistan'da işçi sınıfının isyanı yayılarak büyüyor.

Mısır

Mısır'da, geçtiğimiz yıl 25 Ocakta başlayan isyan 11 Şubatta Mübarek'in devrilmesine yol açmıştı. Mısırlı işçi ve emekçiler, 30 sene boyunca ülkede sıkıyönetim uygu-

layan bir diktatörü devirmişlerdi. Ancak onlar, diktatörlüğün bütün artıklarından kurtulabilmek için mücadelelerine devam ettiler. İsyanın birinci yıldönümünde yeniden Tahrir Meydanı'ndaki yerlerini aldılar. Mübarek'ten sonra ülkeyi yöneten Yüksek Askeri Konsey'i ve Tantavi'yi protesto eden kitleler, meydanlara kutlama yapmak için değil, demokratik taleplerinin karşılanmasını istedikleri için çıktılar.

Tahrir Meydanı'na çıkan Mısırlı işçi ve emekçiler, "Kahrolsun ordu, Mareşal Tantavi'yi devirelim", "Devrim, zafere kadar devrim", "Ekme, özgürlük ve insan gibi yaşama hakkı" sloganlarını yükselttiler. Elbette işçi ve emekçiler özgürlük için mücadele ederken, Mübarek diktatörlüğü dönemindeki çanak yalayıcılar ve ordu da boş durmuyor. Kitlelerin mücadelesini ezmeye çalışan ordu ve arkasındaki patronlar sınıfı, kiralık katillerini devreye sokuyor. Geçtiğimiz günlerde liman kenti Said'de oynanan bir futbol maçının ardından saha kana bulandı. 74 kişi hayatını kaybetti, yüzlercesi de yaralandı. Mübarek'i savunan El Mısri taraftarlarıyla sahaya giren kiralık katiller, Mübarek'i devirme mücadelesinde sokaklara çıkan El Ahli taraftarlarına saldırdı. Maçın öncesinde böyle bir saldırı yapılacağı açık olmasına rağmen hiçbir güvenlik önlemi alınmadı. Taraftarlar sahaya arama yapılmadan alındı. Her iki tarafı bölen kapılar açık bırakıldı. Ordunun beslediği serseri grup, El Ahli taraftarlarına bıçak ve sopalarla saldırdı ve birçoğunu tribünlerden aşağı attı.

Bu saldırının ardından kitleler İçişleri Bakanlığının etrafını kuşattılar. Mareşal Tantavi'nin ve Yüksek Askeri Konsey'in iktidardan çekilmesini talep ettiler. İçişleri Bakanlığının önünde çıkan çatışmada 1400 kişi yaralandı, bir kişi öldü. Merkez Güvenlik Güçleri ve işçiler arasında yaşanan çatışmalar günlerce devam etti. Süveyş'te kitlelerin üzerine ateş açıldı. Öfkeyle ayağa kalkan kitleler karakollara ve Süveyş Kanalı Bankası'na saldırdı. İki kişi öldü, birçok kişi yaralandı. İskenderiye'de çatışmalarda katledilen 23 yaşındaki Mahmud El-Gandur'un cenazesinde toplanan kitle, sloganlarla Kuzey Askeri Komutanlığına doğru yürü-

İşçiler Grevde!

yüşe geçti. Katliamın yapıldığı Said kentinde toplanan kitle, katliamın ordunun parayla tuttuğu kiralık katiller tarafından yapıldığını ve bu katliamdan ordunun sorumlu olduğunu dile getirdi. Mısır'da işçi ve emekçiler düzenin değişmesini istiyor. "Ekmek ve özgürlük" isteyen kitleler bu talepleri uğruna binlerce kayıp verdi. Mısır toprakları, Müba-rek'i devirme mücadelesinde hayatını kaybedenlerin kanıyla sulandı. Bu nedenle Mısır'da öfke dinmiyor. Mısırlı işçi ve emekçiler kararlı mücadelelerinden vazgeçmiyorlar!

İsrail

Gelir dağılımındaki eşitsizlik, hayat pahalılığı ve savaş politikaları nedeniyle işçi eylemleri ve grevler giderek yaygınlaşıyor. 400 bin sözleşmeli işçinin kadrolu işçilere göre yüzde 30 daha düşük ücretle çalıştırılmasına karşı Histadrut sendikası kamu ve özel sektörde sözleşmeli olarak çalışan işçilerin kadroya alınmasını talep ederek genel grev çağrısı yaptı. Havaalanları, bankalar, limanlar, devlet daireleri kapandı. Borsada işlem yapılmadı. Üniversiteler açılmadı. Belediyeler hizmet vermedi. Toplu taşıma araçları çalışmadı. Kamu çalışanları greve büyük katılım gösterdi. Ülkede hayat durdu.

500 bin sendikalı işçiyi kapsayan grev, halkın büyük desteğini aldı. Bunun üzerine hükümet geri adım atmak zorunda kaldı. Sözleşmeli işçilerin çalışma koşullarında iyileştirmeler yapıldı ve ücretlerle, ek ödemeler arttırıldı. İsrail'de yapılan bu grev kazanımla sonuçlandı ve sınıf dayanışmasının önemini ortaya koydu.

Romanya

Hükümet işçilerin kazanılmış haklarına dönük saldırılarına sağlık alanıyla devam ettirmek istedi. Ancak işçilerin yanıtı sert oldu. Toplumsal huzursuzluğun artması üzerine, yasa tasarısı 13 Ocakta geri çekildi. İşçi ve emekçiler tasarının geri çekilmesinin yeterli olmadığını söyleyerek, hükümetin ve cumhurbaşkanının istifa etmesini talep ettiler. Başbakanlık binasına doğru yürüyüşe geçen kitleye polis saldırdı. Polisin engellemeleri işe yaramadı. Romanya, AB'nin en yoksul ülkeleri arasında yer alıyor. İşçilerin ortalama maaşı 350 avro. Kamu sektöründe çalışan işçilerin maaşlarından %25 oranında kesinti yapıldı ve vergiler yükseltildi. 2009 yılından bu yana 200 bin ka-

mu işçisi işten atıldı. Ancak hükümetin saldırı planları, işçilerin haftalar süren mücadelesi sonunda dönüp kendisini vurdu. Mücadeleler sonunda, başbakan Emil Boc 6 Şubat'ta istifa etti.

İran İşçi Sınıfına Yönelik Baskılara Son!

İran'da işçi sınıfı üzerindeki baskılar artıyor. İşçilerin çalışma ve yaşam koşullarının kötüleşmesine paralel olarak, örgütlenmeleri, sendikal ve siyasal faaliyette bulunmaları da engelleniyor. Örgütlenmeye, sendika kurmaya ve kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda faaliyette bulunmaya çalışan tüm işçiler, özellikle de işçi önderleri ağır baskılarla yüz yüze kalıyorlar. Rejim, tutuklama, işkence ve hapisten idama kadar uzanan baskı yöntemleri yelpazesi içinde işçi hareketini bastırmak için elinden geleni yapıyor.

İşçi sınıfının tarihsel bir örgütlenme biçimi ve mevzisi olan sendikalar İran'da 1979 yılından beri yasak. Ancak bu yasak ve baskılara rağmen işçiler örgütlenme çabalarından vazgeçemediler. Örneğin Tahran ve Banliyöleri Otobüs Şirketi (Vahid Şirketi) Sendikası, 2006 yılında, rejimin sendikaları yasaklayan kanunlarına bayrak açarak kurulmuş, yasak olmasına rağmen greve gitmiş, çeşitli protesto eylemleri düzenlemiş bir sendika. O zamandan bu yana sendikanın yöneticileri ve üyeleri üzerinde estirilen tutuklama ve işten atma terörü hiç son bulmadı. Sendikanın başkanı Mansur Osanlu defalarca tutuklanıp işkenceden geçirildi. Sendika yöneticilerinden Rıza Şahabi de, sağlık durumunun ciddiyetine rağmen tedavi edilmeksizin aylardır hapiste tutuluyor. Geçtiğimiz Mayıs ayında Öğretmenler Sendikası yöneticisi Farzad Kamangar sadece sendikal faaliyet yürüttüğü için idam edildi. Mart ayında yapılacak parlamento seçimleri nedeniyle işçi sınıfı üzerinde daha da artan baskılar uluslararası desteğin önemini arttırmaktadır.

İşçiler üzerindeki baskılar son bulmalı ve tüm tutuklu işçiler ile sendikacılar derhal serbest bırakılmalıdır! Sendikalar ve diğer işçi sınıfı örgütleri üzerindeki baskılara son verilmeli, yasaklar kaldırılmalıdır! UİD-DER başlattığı imza kampanyasıyla Türkiye emekçilerini, İran işçi sınıfına destek vermeye çağırıyor. Tüm sınıf kardeşlerimizi, www.uidder.org adresli internet sitemize ulaşmaya ve İran yönetimine bir protesto mektubu göndermeye çağırıyoruz. ■

UID-DER Yol Gösteriyor!

İşçilerin haklarına dönük kapsamlı saldırılar sürüyor. Çalışma saatleri uzatılıp çalışma temposu hızlandırılıyor, ücretler düşük tutuluyor ve işçilerin alım gücü her geçen gün düşüyor. İşçilerin sosyal yaşamı yok. İş kazaları almış başını gitmiş. Şimdi de kıdem tazminatının elimizden alınması gündemde. Böyle bir ortamda işçiler, patronların ve hükümetin saldırılarına ancak örgütlü olurlarsa cevap verebilirler. Ne var ki, işçiler örgütsüz ve işçi örgütleri olması gereken sendikalar da görevlerini yapmıyorlar. Tam da bundan dolayı UID-DER'in yapmış olduğu faaliyetler çok anlamlıdır, değerlidir.

İşçilerin uluslararası düzeyde birliğini ve dayanışmasını savunan UID-DER, işçilerin bilinçlenmesi ve örgütlenerek haklarını savunması için çalışıyor. Her ay işçileri bilinçlendirmeye dönük seminerler yapılıyor. Bu seminerlerin adı İşçi Öz-Eğitim seminerleri. Bu seminerlerin sunumunu bizzat UID-DER'in eğitimci işçileri yapıyor. Bugüne kadar birçok konuda eğitim yapıldı. Bu konulardan birisi de "Ulusal İstihdam Stratejisi" adı altında kıdem tazminatına dönük saldırı paketiydi. Önümüzdeki günlerde ise "Neden Yoksullaşıyoruz, Nasıl Sömürülüyoruz?" konusu işlenecek. UID-DER'de düzenli olarak film gösterimleri yapılıyor, işçi sınıfının sorunlarını işleyen filmler izlenip tartışılıyor. Son olarak, 100 Bin Kişiydiler belgeseli tüm temsilciliklerimizde izlendi ve tartışıldı. Belgesel Zonguldak madencilerinin 1990-91 grevini ve Büyük Ankara Yürüyüşünü ele alıyor. UID-DER'de kadın sağlığı üzerine seminerler yapılıyor ve emekçi kadınlar bilinçlendiriliyor. İşçi sınıfının mücadele tarihinden kesitler üzerine, meselâ 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü üzerine etkinlikler yapılıyor.

UID-DER, işçilere dayatılan işten eve, evden işe çizgisini kırmaya çalışıyor. Sosyal ve sanatsal faaliyetler örgütlüyor. Tüm temsilciliklerinde tiyatro çalışmaları yapıyor, tiyatro atölyelerinde yetişen işçiler oyunlar hazırlıyorlar. Diğer bir alan ise müziktir. Bir araya gelen işçiler besteler ya da uyarlamalar yapıyorlar. UID-DER'in etkinliklerinde işçiler çalışıyor, işçiler söylüyor. UID-DER medya ekibi ise belgesel dâhil görsel malzemelerin toplanması,

işlenmesi ve yorumlanması üzerine yoğunlaşıyor.

UID-DER, mücadele eden işçileri de yalnız bırakmıyor. İşten atılan işçilere hukuki destek veren derneğimiz, işçilerin örgütlenmesine de yardımcı oluyor. Derneğimiz, kurulduğu günden beri direnişçi işçileri yalnız bırakmıyor. Direnişçi işçiler için müzik ve şiir dinletisi düzenleyen, yemek ve çay etkinliklerinde onları bir araya getiren, direniş çadırlarını ziyaret eden ve desteğini sunan UID-DER, sınıf dayanışmasını yükseltiyor. Sınıf dayanışması işçi sınıfını güçlü kılar. Bu nedenle UID-DER yalnızca Türkiye'de değil uluslararası alanda da sınıf dayanışmasını yükseltiyor. Japon kardeşlerimizin başlatmış olduğu "nükleer santrallere hayır" kampanyasına buradan güç veren ve on binlerce imza toplayan derneğimiz, şimdi de İran'da sendikalar ve işçiler üzerinde estirilen devlet terörüne karşı bir kampanya yürütüyor.

Son iki aydır ise, AKP hükümetinin "Ulusal İstihdam Stratejisi" adı altında kıdem tazminatının elimizden alınmasına, işçilerin kiralanacağı kölelik bürolarına ve esnek çalışmaya karşı bir kampanya yürütüyor. Şu ana kadar imza kampanyası çerçevesinde yüz binlerce emekçiye ulaşıldı, bildiri dağıtıldı, haklarımıza dönük saldırının mahiyeti anlatıldı ve on binlerce imza toplandı. Kampanyada oldukça olumlu tepkiler alıyoruz. Sendikaların görevlerini yapmadığı, bıraktık mücadele etmeyi kıdem tazminatının gaspı konusunda işçileri bilinçlendirmediği bir ortamda UID-DER'in yürütmüş olduğu geniş kapsamlı kampanya işçilerin desteğini alıyor. Kampanyamız devam ediyor.

UID-DER düzenli olarak, işçileri bilinçlendirmeye dönük yayın faaliyeti de yapıyor. İşçi Dayanışması bültenimizde, www.uidder.org adresli web sitemizde işçilerin sorunları işleniyor, haklarının neler olduğu üzerine yazılar çıkıyor. İşçiler düzenli olarak fabrikalardan mektuplar göndererek sorunlarını paylaşıyorlar. Türkiye'de ve dünyadaki

işçi mücadeleleri düzenli olarak haberleştiriliyor ve böylece işçilerin mücadelesi duyurulmuş oluyor. İşçi Dayanışması bültenimiz işçi mahallelerine ve işyerlerine dağıtılıyor. Sorunlarını ve haklarını bültenimizden öğrenen işçiler, İşçi Dayanışması'nı yürekten sahipleniyorlar. Özetle, UID-DER işçilere yol gösteriyor. Buradan tüm sınıf kardeşlerimizi derneğimiz çatısı altında örgütlenmeye çağırıyoruz. ■

Sendikaya Neden Üye Olmalıyız?

■ Gebze'den bir metal işçisi

Size çalıştığım iki ayrı işyerinden bahsetmek istiyorum. İlki sendikası, ikincisi sendikalı bir işyeriydi. İlk işyerimde, biz işçiler için her şey daha zordu. Meselâ çalıştığımız makinenin başından bir an bile ayrılamazdık. Tuvalete gitmek için şeften izin almak zorundaydık. Şef ne zaman “gidebilirsin” derse o zaman gidebiliyorduk. Diyelim ki bir sorunla karşılaştık. Tek başımıza gidip sorunumuzdan bahsettiğimizde, bir şeye itiraz ettiğimizde resmen cezalandırılırdık. Ya çalıştığımız yeri değiştirirlerdi ya da şeflerin sürekli göz hapsinde olduğumuz bir yere verilerdik. Bazen de şef odasına çağırıp bizi azarlardı. “Buranın sistemi böyle, ya sisteme uy ya da işine gelmiyorsa çek git,” derdi.

En büyük eziyet de çay molalarıydı. 15 dakikalık çay molasında çay içmek istiyorsan evinden bardak getirmek zorundasın, yoksa bir su bardağı bulup içmelisin. Çünkü çalışan sayısı çoktu ama tek bir çay makinesi ve az sayıda bardak vardı. Upuzun kuyrukta dakikalarca bekledikten sonra, çayın bittiğini görüp elimiz boş dönebiliyorduk makinenin başına. Yemek molasına tam zamanında çıksak şef bizi kapıda yakalar “el yıkamaya” gönderirdi, kılık olsun diye. Ama molamız dolmadan da yemekhane kapısında dikilip, derhal işbaşı yapmamızı isterdi. Mesailer de büyük dertti. “Mesaiye

kalmıyorum” diye bir şey yok. Mesai varsa kalacaksın. “Hastayım, mesaiye kalmayacağım” dediğinde alacağın cevap “kime sordun da kalmayacağım diyorsun?” olurdu.

Sonra sendikalı bir fabrikaya girdim. İlk girdiğimde, en çok 15 dakikalık çay molalarında doya doya çay içebildiğim için mutlu olmuştum. Çay molası bardak aramakla, kuyrukta beklemekle geçmiyordu artık. Sohbet etmeye bile zaman kalıyordu. Mutfak çalışanları mola saatinde çaylarımızı dolduruyordu. Biz ikinci bardağı alıp sohbete devam edebiliyorduk. Çalışma şartlarımızdan, güncel konulardan, futboldan konuşabiliyorduk. Mola hiç bitmiyordu sanki benim için. Her molaya zamanında çıkabiliyordum, kapıdan çeviren olmadan hem de. Üstelik çalışma saatlerimiz daha kısaydı. Artık 10 saat değil, 8 saat çalışıyordum.

Ama en önemlisi de şuydu: Senelik zam vakti geldiğinde, daha çok zam alacağım diye işçiler rekabete girmiyor, birbirine düşmüyordu. Tam tersine toplu sözleşme yapıyorlardı ve bu işçiler arasında dayanışmayı arttıran çok önemli bir şeydi. Eski işyerimde zam dönemlerinde maalesef yalakalıklar artardı. İş temposu tuhaf bir biçimde hızlanırdı. Çok acıdır ki işçiler üç kuruş daha fazla zam alabilmek için birbirleriyle deli gibi rekabet ederlerdi. Sendikalı işyerinde ise iyi

bir sözleşme için birlik oluyorduk. Sorunlarımızı çözmek için sendikaya ve temsilciye gidebiliyor, tek başımıza hareket etmiyorduk. Tüm sorunlarımız için gidebileceğimiz ve ortak davranabileceğimiz bir yer vardı.

İşçi kardeşlerim tüm bu nedenlerle size sendikalı olmayı önemle tavsiye ediyorum. Ama sendikaya üye olmak, sendikalı işyerinde çalışmak sorunları bir anda çözmez. Sendikalı olduktan sonra yapılması gereken çok iş olduğunu düşünüyorum. Fabrikalardaki mücadelemizde hepinize kolay gelsin diyorum. ■

“Esnek Çalışma” İle Gelen İş Kazaları

■ Gebze'den bir petrokimya işçisi

Plastik ambalaj üretimi yapan bir fabrikada çalışıyorum. İşe ilk girdiğimde üç vardiya çalışıyorduk. Ama bu durum fazla uzun sürmedi. Bir hafta geçti, 4-2 dedikleri bir çalışma sistemi varmış, ona geçtiler. Dört gün çalışacak, iki gün tatil yapacaktık. Çalıştığımız günlerde 12 saat çalışacağız. Patronun bu stratejisi bize değil, her zaman olduğu gibi kendine yarayacaktı. Çünkü fabrika 7 gün 24 saat çalışır durumda olacaktı.

Dedikleri gibi 4-2 sistemine geçtik. Ne çalışma günümüz belli, ne tatilimiz. Bu şekilde hafta sonları da çalışıyoruz. Ama Pazar mesaisi diye bir şey yok. Mesailerimiz yüzde elli olarak hesaplanıyor. Aylık çalışma süresi olan 225 saatin üstü bizim o ay içinde yaptığımız fazla mesai oluyor. İstese de istemesek de bir ayda 20-30 saat fazla mesai yapıyoruz.

“Esnek çalışma” ile birlikte fabrikada iş kazaları da arttı. Bir ay içerisinde 6-7 kişi iş kazası geçirdi. Bir arkadaşımız makine hatasına müdahale etmek isterken, iki bobin arasına kafasını sıkıştırdı. Bir diğeri ise, mikserine sıkışan malı kurtarayım derken elini kaptırdı. Ardı arkası kesilmeyen iş kazaları yaşanmaya başladı. Bir iki ay sonra “eğitim var, herkes gelmek zorunda” dediler. Ama ne eğitimi, bilmiyoruz. Eğitime geldiğimizde iş güvenliği eğitimi olduğunu öğrendik. Nedense hep böyle oluyor. Ya birimiz iş kazası geçirip öleceğiz ya da zarar göreceğiz ki bu eğitimler verilsin. Yoksa kimsenin aklına gelmiyor öncesinde iş güvenliği eğitimi vermek. Ama mesele eğitim değil, uzun ve yorucu çalışma saatleridir.

Patronların kâr hırsları yüzünden bize düşen, asgari ücret, sefalet ve hayatlarımıza sebep olan iş kazaları oluyor. Bu durumu düzeltebilmek için birlik olmamız gerekiyor. ■

Hacettepe İşçileri Haklarını Ancak Mücadele Ederek Alabilir

■ Hacettepe Hastanesi'nden bir grup işçi

Merhaba dostlar. Bizler Hacettepe Hastanesi'nde çalışan sağlık işçileriyiz. Her geçen gün haklarımız bir bir elimizden alınıyor. Gündemde "Ulusal İstihdam Stratejisi" adı altında yeni saldırılar var. Bu yasa paketiyle kıdem tazminatı hakkımız elimizden alınıyor, kölelik büroları açılıyor, esnek çalıştırma ve güvencesizlik yaygınlaştırılıyor. Patronlar tüm dünyada işçilere böyle saldırmaya devam ederlerken tek başımıza kurtuluş yolları aramaya çalışıyor, bireysel davrandığımız için de bir şey elde edemediğimiz yetmezmiş gibi bunun sonucu olarak ümitsizliğe kapılıyoruz.

Bizim çalıştığımız hastaneden örnek verecek olursak, uzun zamandır dillendirilmekle birlikte son zamanlarda daha sık olarak 4/C kadrosu konuşulmaya başlandı. Pek çok işçi 4/C'ye geçmek istiyor ama neredeyse hiçkimse 4/C'nin nasıl bir kadro olduğunu bilmiyor. Gerçekte 4/C statüsü, taşeronu aratmayacak bir güvencesizlik anlamına geliyor. Bu statüde, sözleşmeler her yıl yenileniyor ve bir sonraki sözleşme döneminde çalıştığımız işyerinin işçiyle sözleşme imzalayacağını garanti yok. İşçi yılda 11 ay çalıştırılıyor, 12. ay ücretsiz izne gönderiliyor ve ücretsiz izin süresince sigorta primleri yatırılmıyor. Böylelikle hem bu süreçte sağlık hizmetlerinden yararlanamıyor hem de kıdem tazminatı hakkı elinden alınmış oluyor.

Üstelik maaş da öyle umduğumuz gibi refah içinde yaşayacağımız düzeyde falan değil. Yükseköğretim mezun-

larına 940 TL, lise mezunlarına 850 TL, ilköğretim mezunlarına 770 TL maaş ödeniyor. Aynı zamanda bu kadroda çalışanlara fazla mesai de yapılmıyor. Dolayısıyla fazla mesai sonucu elde edilen ek gelir de söz konusu değil. Ama umutsuzluğumuz o kadar büyük ki, koşullarının ne olduğunu bilmediğimiz bir kadroya geçme ihtimali her yıl olduğu gibi bu yıl da bizleri oyalamaya devam ediyor. Bizlere söylenen bu yalanlar anestezi etkisi yaratarak çektiğimiz acıları duyumsamamızı azaltıyor.

Umutlarımızı bir tek 4/C'ye de bağlamıyoruz. Değişen rektörle birlikte taşeronun kalkacağı söylentisi başladı. Bir de Sağlık Bakanlığı'na geçileceği ve bu yolla da taşeronun kaldırılacağı söylentileri kol geziyor. Ama unutmayalım ki Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastanelerde de taşeron çalıştırılıyor. Hem de Hacettepe'de olduğu gibi bir tek yardımcı hizmetlerde değil. Asıl işin de taşerona verildiği birimler oldukça yaygın.

Bir de Hacettepe işçilerine hatırlatmak istediğimiz bir mücadele örneğimiz var. Bundan tam 1,5 yıl önce düzenli ödenen maaşlarımız için üç gün iş bırakmıştık. Ve o günden beri maaşlarımızı düzenli alıyoruz. Biliyoruz ki bundan sonra da var olan sorunlarımızı yine bir araya gelerek çözebiliriz. "Elden gelen öğün hiçbir şey olmaz, vaktiyle elde bulunmaz" demiş atalarımız. Birbirimize güvenmediğimiz, birlikte hareket etmediğimiz sürece bizleri kandırmaya, boş vaatlerle uyutmaya devam edecekler.

Örgütlüysek Her Şeyiz, Örgütsüzsek Hiçbir Şey!

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği "Uzmanı" Konuşuyor!

■ Sefaköy'den bir deri işçisi

İş güvenliği ve işçi sağlığı eğitimi alan ve bu konuda "aydınlanmış" bir deri işçisiyim. Geçtiğimiz günlerde fabrikada işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi verildi. Patronun dışarıdan getirdiği işçi sağlığı ve iş güvenliği "uzmanı" bizlere haftanın belirli günlerinde "eğitim" verdi. Her eğitim günü, 10 kişilik gruplar halinde yaklaşık 1 saat süren "aydınlanma" seansına katıldık. Daha eğitimin en başında "sayın uzman" arkadaş, kendisinin de bir patron olduğunu vurgulayarak, eğitimin ilk bölümüne geçti.

İlk bölümde bir slâyt gösterisi izledik. Dünyanın çeşitli yerlerinden, "çok ilginç" resimler gösterdi bizlere. Örneğin bu resimlerden bir tanesi, otomobilinin lastiğini değiştirirken krikoyu yerine kalas kullanan adamın resmiydi! Bize iş kazasının ne olduğunu ve genelde nelerden kaynaklandığını da anlattı. Güya istatistiklere göre Türkiye'de iş kazalarının %98'i işçilerden kaynaklanan kazalar, geriye kalan yüzde ikisi de işverenden kaynaklı! İş kazası durumunda üç taraf varmış, bunlar; işçi, patron ve devletmiş. Ve devlet de sürekli işçileri desteklediği için, biz bu konuda her zaman avantajlıymışız vs.

Tam bunları anlatırken "aranızda iş kazası geçiren var mı?" diye sordu. 10 kişilik gruptan 5 kişi el kaldırdı. Sonra "geçirdiğiniz iş kazası sizce neden kaynaklıydı" diye

sordu. Beşimiz de makinelerin eski olduğunu veya patronun gerekli iş güvenliği tedbirlerini almadığını söyledik. Adamın az önce vermiş olduğu istatistik rakamları hemen orada yerle bir oldu. Yani patronun getirdiği "uzman" tam bir yalan makinesi çıktı. Bazı arkadaşlarımızın eğitim esnasında kendisine sorduğu soruları da geçiştiren eğitimci, işveren yanlısı olduğunu açıkça belirtiyordu. Sürekli bizlerin daha fazla dikkatli olması gerektiğini anlattı. Ama hiç sormuyordu en basitinden "siz neden 12 saat çalışıyorsunuz ve 12 saat çalışan bir işçi dikkatli olabilir mi?" diye.

Eğitimin başından sonuna kadar patronun çıkarlarını savunan ve iş kazaları konusunda işçileri yüzde yüz kusurlu bulan bu satılık adam, bizi aydınlattığını geveleyip durdu 1 saat boyunca. Her yıl iş kazası geçiren binlerce işçi, ya sakat kalıyor ya da ölüyor. Patronlar için ölen işçilerin hiçbir önemi yok. Onlar, işçileri tıpkı birer makine olarak görüyorlar. İş kazası geçirdiğimizde patron açısından kullanım süremiz dolmuş oluyor ve yeni bir işçi alıyor bizim yerimize. İşte bu kadar basit! Patronlar kârlarına kâr katmak için biz işçileri kullanmaya devam edecekler. İşçi sınıfı örgütsüz oldukça bu kâr düzeni var olacak. Kapitalistlerin kâr düzeni var oldukça da bizler sakat kalmaya ve ölmeye devam edeceğiz. ■

Minnet Borcu mu Dediniz?

■ Tuzla'dan bir deri işçisi

Devler ülkesinde kendini cüce hissetmek bizimkisi. Gücümüzün ve yarattıklarımızın farkında bile olmayan biz işçilerden söz ediyorum. Bütün güzellikleri biz yaratırken, kötü olan ne varsa neden bize reva görülüyor? Hak ettiğimiz güzellikleri neden yaşayamıyoruz? Biz kötü insanlar mıyız? Tabii ki, hayır! Hatta o kadar iyiyiz ki, kendi halimizi unutup, patroncuklarımızın hallerini düşünür olmuştuk.

Asgari ücret alıyoruz ama zam vermeyen patronumuzun, “kriz var, zor durumdayız, biz bir aileyiz” laflarına inanabiliyoruz. Ya da patron buna bile gerek duymadan, hiçbir sebep göstermeden hakkımızı vermiyor. Kimi işçiler de “ulan adamın parası var da mı vermiyor?” diyor. Evet, bunlar hikâye değil. Bunlar ne ki! Daha neler neler var... Geçen gün işyerinde, abilerden birine başka bir işyerinden iş teklifi geldi, ama o gitmedi. Maaşının bir buçuk katını teklif ettiler, yine gitmedi. Sebebi ne biliyor musunuz? Minnet borcu. Evet, durum aynen böyle: Abimiz, zamanında patrone dan üç bin lira borç alıyor. Daha sonra borcunu geri ödüyor. Patron ona bu parayı borç olarak verdiği için de abimiz “minnet borcum var yüzüstü bırakıp gidemem” diyor. Aldığı maaşa bakıyorum açlık sınırının altında. Ah be abicim, keşke biraz da patron sana minnet duysa, “benim için gece gündüz çalışıyorsun” deyip hakkını verse. Ne güzel olurdu. Bu arada bu patron yakın zamanda bir spor araba aldı. Fiyatı 339 bin lira civarında. Bir asgari ücretli çalışanın bu parayı biriktirebilmesi için yaklaşık 43 yıl yemeden içmeden çalışması lazım!

Biz ufacak bir hak istediğimizde bile şükretmemiz ge-

rektiği söylenir. Ama Rus milyarder Abramoviç, yılbaşında minik adacığindeki parti için bir gecede beş milyon dolar harcıyor. Tamam, şükredelim de, şükür nedir bilmeyen, gözü doymayan, sırtımızdan çaldıklarıyla yedi sülalesini krallar gibi yaşatan, bir gecede milyon dolarları harcayan patronlar sınıfına da hakkımızı yedirmeyelim. Bunları yaşamamızın sebebi bilinçsiz ve örgütsüz olmamız. Bilinçsiz ve en önemlisi örgütsüz olduğumuz için önümüze ne konulursa sesimizi çıkarmadan onu yiyoruz. İşçiler olarak her yerde örgütlenmeli ve hakkımızı patronlara yedirmemeliyiz. Dünyayı yaratan ellerimize biraz olsun saygı göstermeliyiz. ■

İkramiyeler Gitti Gidiyor, Ne Yapacağız?

■ Kıraç'tan bir işçi

Çalıştığım fabrika 1959 yılında kurulmuş ve sağlık ürünleri imal ediyor. 1990'dan bu yana Kıraç bölgesinde üretim yapılan bu fabrikada yeni bir yılın başlamasıyla beraber işçilerin sosyal haklarına yönelik saldırılar da başladı. Bu yıl başında fabrika başka bir patrona devredildi ve yeni yönetim kurulu, dört ayda bir verilen yarım maaş ikramiyelerin ve yarım tonluk yakacak yardımının maaşlara bölünerek kaldırılacağını açıkladı. Yılda bir yapılan zammın ise bundan sonra dördüncü aydan itibaren yapılacağı duyuruldu.

Bu uygulamalara şu an işçilerden bir tepki yok. Herkes şaşırılmış durumda, çünkü ikramiyelerin tam maaş olarak düzeltilmesi gündemdeyken, aniden farklı uygulamalar yapılmaya başlandı. Açıkta söylenmese de bunun daha başlangıç olduğu söylentisi şu an yayılmış durumda. Fabrika genelinde yüksek maaşlı çalışanların maaşlarının düşürülmesi de gündemde. Bu uygulama, aynı sektörde bulunan 11 fabrikadaki ücretlere göre bir düzenleme yapılacağı söylenerek hayata geçirilmek isteni-

yor. Sanki çok yüksek bir maaş veriliyormuş gibi bir de 11 fabrikayla karşılaştırma yapılıyor. Adamların işleri güçleri, bizlerin aldığı asgari ücretin orasından burasından kesinti yapmak. “Birkaç kuruş fazla verdik, onu nasıl ellerinden alırsın”, patronların tek hesapları bu olmuş. İzin kâğıdı yazdırmaya kalkıyorsun, üç kişinin imza atması gerekiyor. Üzerinde ne için izin kullanacağını belirtmene rağmen adam tutup tekrar sana ne işin var diye soruyor. Eğer mazeretini beğenmezse göndermiyor, gönderse de zaten kaç saat izine çıktıysan bunun iki katını ücretinden kesiyor.

Çay içilen bir alan yok, herkes ayakta çay içiyor. Çalışma bölgesi dışına çıkmak yasak, toplu bir şekilde çay içmek yasak, konuşmak yasak, oturarak çay içmek yasak ve her geçen gün yeni bir yasak uygulamaya karşı karşıyayız. Bunun gibi veya buna bezer birçok uygulama yapılıyor fabrikada. Bu gibi uygulamalara veya yasaklara boyun eğmemeliyiz, örgütlenip karşı koymamız gerek. Mücadele etmeli ve geleceğe daha umutlu bakıp, umutsuzluğa itenlere bir cevap vermemiz şart. ■

Dayanışma

Haydi unutmayalım
Nereden biz gücü alırız
Hem açken hem de tokken
Haydi unutmayalım
Bu dayanışmayı

İşçileri tüm dünyanın
Bir amaçta birleşsin
Dünyadaki nimetleri
Hep beraber paylaşın

Haydi unutmayalım
Nereden biz gücü alırız
Hem açken hem de tokken
Haydi unutmayalım
Bu dayanışmayı

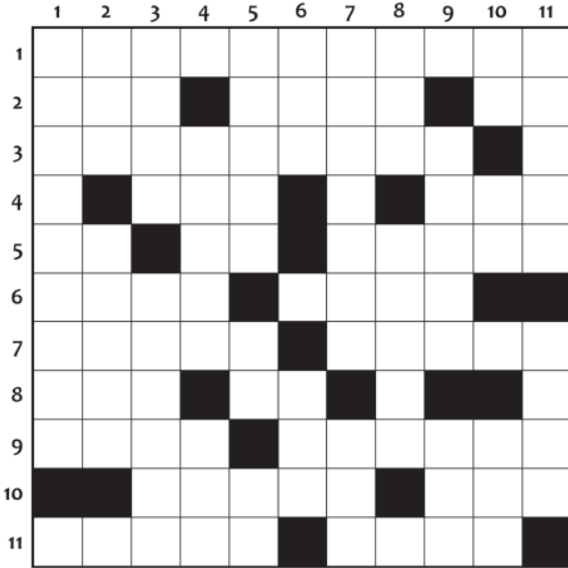
Zenci, beyaz, sarı, esmer
Birleşen özgür olur
Kendileri konuşsalar
Halklar hemen dost olur

Haydi unutmayalım
Nereden biz gücü alırız
Hem açken hem de tokken
Haydi unutmayalım
Bu dayanışmayı
İşçileri tüm dünyanın
Birlikten kuvvet doğar
Senin kızıl birliklerin
Her türlü zulmü boğar.

Haydi unutmayalım
Soruyu somut soralım
Hem açken, hem de tokken
Bu dünya kimin dünyası?
Gelecek kimindir?

Bertolt BRECHT

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Fransa'da 18 Mart 1871 yılında iktidarı ele geçiren ve 70 gün süreyle işçi demokrasisini hayata geçiren işçilerin yönetimine verilen ad.
2. Gelecek. Ana atardamar. Kırmızı
3. 1991 yılında Büyük Ankara Yürüyüşünün başladığı madenci kenti.
4. Hücreden hücreye geçen kalıtsal öge. Rumeli bölgesinde sık kullanılan bir sesleniş.
5. Kan grubu. Bir nota. Adana'da ...dağı.
6. Kaygı, endişe. Halk hizmeti gören devlet organlarının tümü.

7. Çanakkale'de bir ilçe. Bir soru sıfatı.
8. Ün, unvan. Nur'un ünsüzleri.
9. Dişi sığır. Bir ağaç.
10. Haiti kökenli çaçaya benzeyen bir dans türü. Beniz kelimesi ile birlikte yüz rengi anlamında kullanılan söz.
11. Dünya Emekçi Kadınlar Günü, rakam ve harf ile birlikte. 1980 öncesinde hükümet ve patronlara karşı verilen mücadeleyle işçi sınıfı tarihine geçen sendika konfederasyonu.

Yukarıdan Aşağıya

1. Çalışanlarda sendroma neden olan haftanın ilk iş günü.
2. Ankara Ticaret Odası. Sonbahar.
3. Boks maçı oynanan alan. Bir görsel sanat.
4. Kürtçede halk. Bir yağış türü.
5. Buhar banyosu. Genişlik. 2005 yılında yayınlanmaya başlayan ve işçi sınıfına siyasi yol göstericilik yapan derginin kısaltılmışı.
6. İş takımı, ekip. Tanrı
7. Orduların konakladığı yer. Şifre
8. Maden Tetkik Arama'nın kısaltılmışı. Irak'ın güneydoğusunda bir şehir.
9. Lezzetli, sarı renkli bir yer meyvesi. 6,7 ve 8. sınıf öğrencilerini eşitsiz ve haksız bir yarışa sokan MEB tarafından yapılan merkezi sınavın adı.
10. Sodyum elementinin simgesi. İşaret sıfatı. Bir, tek.
11. Genellikle midede görülen yara. Buluş.

Geçen Ayın Çözümü

Z	O	N	G	U	L	D	A	K		N
A	S	İ	L	A	L	F	A			
M	A	H	İ	R	C	İ	C	O	Z	
A	K	A	S	Y	A	M	M	I		
N	A	N	E	İ	M	A	N	M		
			R	E	E	N	İ	K		
K	A	B	İ	L	İ	Y	E	T		K
I		A	N	Y	A		E	D	A	
D	İ	L		R	E	N	L	A	Z	
E	D	E	A			K	İ	M		
M	E	T	A	B	O	L	İ	Z	M	A

İşçilerin Kreş Hakkı!

İş Kanununa göre yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 150'den çok kadın işçi çalıştıran işyerlerinde işçilerin kreş hakkı vardır. İşçilerin 0-6 yaşındaki çocuklarının bırakılması ve bakılması, emziren işçilerin çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın bir kreş açılması zorunludur. Kreş açma yükümlülüğünde olan işverenler, kreş içinde anaokulu da açmak zorundadırlar. Kreş, işyerine 250 metreden daha uzakta işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür.

4857 Sayılı İş Yasasının ilgili hükümlerine göre, işverenlerin hem kamu hem özel işyerlerinde kreş ve gündüz bakımevi açma yükümlülüğü vardır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işverenlerin bu yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini denetlemek zorundadır. Yasaya göre kreş açma yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlere idari para cezası uygulanır (2011 yılı için belirlenen idari para cezası 1232 lira idi). Yasal zorunluluklara ve para cezalarına karşın en büyük sanayi merkezlerinde, işçi havzalarında bile işçiler için kreş yükümlülüğünü yerine getiren işyeri sayısı, bir elin parmaklarını geçmemektedir. İşverenler kreş açmaktansa ya kadın işçi sayısını düşük tutmaktalar ya da işçileri birkaç şirkete bölmek yoluyla, kadın işçilerin sayısını düşük göstermektedirler. Böylece para cezası da ödememektedirler.

Yasada var olduğu kadarıyla bile kreş hakkı işverenleri rahatsız etmektedir ve tıpkı diğer haklarımız gibi gasp edilmesi düşünülmektedir. Bu çerçevede devlet, 2008 yılında, iş kanununda yaptığı bazı düzenlemelerle zaten son derece yetersiz olan kreş hakkını işçilerin ellerinden almanın yolunu açmıştır. Ne yazık ki işçilerin büyük çoğunluğu bu yasadan ve bu yasada yapılan düzenlemelerden haberdar değildir. 2008 yılında yapılan değişiklikle işverenlerin işyerinde kreş açma zorunluluğu kaldırıldı. İşyerinde kreş açmayı tercih etmeyen işveren onun yerine işyerine yakın bölgedeki özel kreşlerle anlaşma yapabiliyor. Böylelikle işveren işçilerin kreş hakkı karşısında yükümlülüklerinden kaçmaktadır. İşyerine uzak mesafedeki kreşlerle anlaşarak, özellikle kadın işçilerin iş saatleri içerisinde çocuklarını kontrol et-

melerinin ve emzirme haklarını kullanmalarının fiilen önüne geçmektedir. Patronlar, iş saatleri içerisinde işçi çocuklarının bakımı ile ilgili sorunlarda ilk elden taşıdıkları sorumluluğu üzerlerinden atmakta ve işçilerin karşısına başka bir muhatap dikmektedirler.

İşçi sınıfının kadınları açısından çocukların bakımı çalışmalarının önündeki en büyük engeldir. Bu nedenle işyerinde kreş hakkı, kadınların çalışma yaşamına ve işçi sınıfının mücadele saflarına katılmasının önünü açar. Geçmişte, kadın işçiler başta olmak üzere, işçi sınıfının geniş kitleleri kreş hakkı için büyük mücadeleler vermiştir. Bunun yanı sıra doğum izni, emzirme izni, çocuk yardımı, eğitim yardımı gibi haklar da işçilerin uğrunda mücadele ettiği ve kazanıma dönüştürdüğü haklar olmuştur. İşçi sınıfının örgütsüzlüğü koşullarında bu haklar, sadece birkaç yasal düzenlemeyle elimizden alınabilmektedir. Yasalarda var olan ancak fiilen kullanamadığımız ve bekliliğini yapmadığımız haklarımız meclis oturumlarında tek tek gasp edilmektedir.

Bu nedenle kreş talebi, kadınıyla erkeğiyle tüm işçilerin sahiplenmesi gereken bir haktır. İşçi çocukları için, kreşler ücretsiz olmalıdır. Her işçi çalıştığı işyerindeki işçi sayısına bakmaksızın kreş hakkından yararlanabilmelidir. Bunun için de çeşitli bölgelerde, sanayi havzalarında küçük işyerlerinin de yararlanacağı çok sayıda kreş açılabilmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Çalışma saatleri içerisinde işçiler çocuklarına ulaşabilmelidir. Kreş yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverenlere verilecek cezalar tek sefere mahsus bırakılmamalı ve işçi sayısına göre arttırılmalıdır.

Sendikalar kreş hakkının yasalarda daha geniş bir hak olarak yer alması için mücadele etmelidirler. Bu hak toplu sözleşmelerde ayrıca güvence altına alınmalıdır. İşyerinde ya da işyerlerine yakın yerlerde kreş hakkı, işçi sınıfının şimdiki kuşaklarının olduğu kadar, gelecek kuşaklarının da sorunudur. İşçi sınıfı, patronlar sınıfının saldırıları karşısında daha güçlü ve kararlı bir mücadele yürütmek zorundadır. Var olan haklarımızı korumanın, ilerletmenin ve gelecek işçi kuşaklarına bırakabilmenin yegâne yolu budur. ■

EMEĞİMİZİN

İşçilerin “Zaman Kavramı” ve “Sosyal Yaşamı” Yok mu?

Patronlar yeni yıla girerken, yeni yıldaki hedef ve planlarını ortaya koydular. Patronların yeni yıldan umdukları, krizi fırsata dönüştürerek sermayelerini daha da büyütmektir. Peki, bu hedeflerine nasıl ulaşabilirler? Bu hedefe ulaşmaları elbette ki, işçilerin daha uzun çalışmasıyla ve iş temposunun artırılmasıyla mümkün olabilir. İşçiler gerekirse fazla mesailere kalsınlar, gerekirse çift vardiya çalışsınlar, ama yeter ki patronlar daha çok kazansın, daha çok büyüsünler! Ekonomik krizi gerekçe gösteren patronlar, işçilerden daha çok fedakârlık yapmalarını istiyorlar. Sürekli, “biz büyürsek, siz de büyürsünüz” yalanını pompalıyorlar. Oysa fabrikalar 7’li ve 12’li vardiya sistemleri oluşturularak hiç durmadan çalıştırılıyor, ama işçilerin zenginleştiği falan yok. Tersine, özellikle krizle birlikte neredeyse tüm fabrikalarda çalışma saatlerinin uzatılması, daha az işçiyle daha çok iş yapma bir kural haline getirildi.

İş görüşmelerine gidildiğinde, daha baştan çalışma koşullarını anlatırken “zaman kavramlarının” olmadığını açıkça söylüyorlar. Örneğin, derneğimizin internet sitesine gönderilen bir okur mektubunda, bir işçi arkadaşımız iş görüşmesinde geçen diyalogu şöyle anlatıyor: “Bir tanıdık üzerinden, elyaf üreten bir işyerinde form doldurdum. Görüşmeye alındım. Benimle görüşen yetkili kişi, işyeri koşulları, ekonomik durum vs. hepsinden bahsetti. Çalışma sürelerine sıra geldiğinde, sabah giriş saatinin belli olduğunu fakat akşam çıkışın belli olmadığını, siparişe göre mesai çalışmasının olduğunu söyledi.” Bir başka iş görüşmesinde ise, “zaman kavramı diye bir probleminiz yoksa sizinle çalışabiliriz!” diyor. Yine bir başka işçiye “Sosyal yaşamınız yoksa işe başlayabilirsiniz” diyor. Elbette bu örnekler çoğaltılabilir. Belki bu yazıyı okuduğunuzda siz de aynı durumlarla karşılaştığınızı söyleyeceksiniz.

Patronlar, işçileri kurulmuş birer robot gibi sadece fabrikalarda çalışan, sosyal bir yaşamı olmayan, aileleriyle, sevdikleriyle vakit geçiremeyen birer “yaratığa” dönüştürmek istiyor. Her defasında ailenin kutsallığından bahseden ikiyüzlü patronlar sınıfı, sıra siparişlerinin yetişmesine gelince bir anda ailenin kutsallığını unutup, işçileri adeta fabrikaya hapsediyorlar. İşçiler çoğu zaman eşlerinin, çocuklarının yüzünü dahi göremez hale geliyor. Durum öylesine trajikomik bir hâl alıyor ki, işçi çocukları günlerce vardiyada çalışan babalarını göremedikleri için tanıyamaz hale geliyorlar. Anne ve babalar çocuklarıyla ilgilenemedikleri için çocuklarda psikolojik so-

runlar başlıyor ve okulda da başarısız oluyorlar.

Patronlar, işçilerin sosyal hayatının olabileceğini umursamadan “7 gün 24 saat bizim, sizi istediğimiz kadar çalıştırabiliriz” diyebiliyorlar. Verdikleri üç kuruş maaşla sabahlamalara bırakarak, 36 saate varan çalışma süreleriyle işçilerin hayatının tamamına el koymak istiyorlar. Her şeyin başında “işin geldiği” fikrini dayatıyorlar: “Önemli olan iştir.” Saatlerce ayakta çalışmışsın, yorgunluktan, uykusuzluktan gözlerin kan çanağına dönmüş önemli değildir. Hele sosyal hayatın, hiç önemli değildir.

İşçiler, bu nedenlerden dolayı hem birçok meslek hastalığına yakalanıyor, hem de ruhsal olarak bir çöküntü yaşıyorlar. İşyerindeki koşullarına ses çıkaramayan işçi, etrafındaki insanlara öfkesini yansıtmaya başlıyor. Yanı başında birlikte çalıştığı arkadaşından tutalım da, evindeki eşine kadar herkese öfke kusabiliyor. Bu nedenle de şiddet olaylarını sıkça duyar hale geliyoruz. Son dönemde kadına dönük artan şiddetin temelinde ya da artan boşanmaların altında bu çıkışsızlığın önemli payı vardır.

Peki, patronlar sınıfı bu uygulamaları nasıl hayata geçirebiliyor dersiniz? İşçilerin, bir taraftan kriz, diğer taraftan işsizlik tehdidiyle elleri kolları bağlanıyor. Kendi gücünü göremeyen işçiler ise çaresizlik içinde, patronların önlerine koydukları koşulları kabul etmek zorunda kalıyorlar.

Oysa bugün dünyanın pek çok ülkesinde işçiler ayakta ve krizin faturasını ödemeyeceklerini cesaretle haykırıyorlar. Çözüm tam da ABD’den Yunanistan’a, Mısır’dan İspanya’ya kadar diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerimizi örnek almaktır. Onların yapmış olduğu gibi patronlar sınıfının haklarımıza dönük saldırılarına ve insanlık dışı çalışma koşullarına karşı isyan bayrağını açmaktır. Örgütlülüğümüzü güçlendirmek ve mücadeleye katılmaktır. İşçilerin de “zaman kavramı” ve “sosyal yaşamı” olduğunu patronlara göstermek için daha ne bekliyoruz? ■

